Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 11.09.2019 www.osw.waw.pl

Niemiecki biznes z Merkel w Chinach

Ryszarda Formuszewicz

W dniach 5–7 września Angela Merkel po raz dwunasty w okresie swojego urzędowania złożyła wizytę w Chinach. Kanclerz towarzyszyła 25-osobowa delegacja czołowych przedstawicieli niemieckiej gospodarki, reprezentowane były m.in.: Siemens, Allianz, BASF, Daimler, Deutsche Bank, BMW, VW, Fraport. Zawarto jedenaście porozumień gospodarczych (wybór w Aneksie). W ramach rozbudowanej sieci relacji bilateralnych kanclerz uczestniczyła w szóstym posiedzeniu Komisji Doradczej Gospodarki Chińsko-Niemieckiej oraz w zakończeniu Chińsko-Niemieckiego Forum Dialogu. W swoich wystąpieniach apelowała o rozwiązanie sporów handlowych między Chinami a USA, promowała współpracę wielostronną i podkreślała potrzebę ochrony klimatu. Zachęcała do zwiększenia chińskiego zaangażowania w Niemczech, także po zaostrzeniu niemieckich przepisów dotyczących kontroli inwestycji w sektorach strategicznych.

Chiny są najważniejszym partnerem handlowym Niemiec – wartość obrotów w 2018 r. wyniosła 199,3 mld euro. Są trzecim w kolejności po USA i Francji odbiorcą eksportu z Niemiec (w 2018 r. do Chin wywieziono towary o wartości 93,1 mld euro, a do USA - 113,5 mld), przy czym rynek chiński ma kluczowe znaczenie dla niemieckiego przemysłu motoryzacyjnego i maszynowego.

Komentarz

- Niemcy obawiają się niekorzystnych skutków rywalizacji między Chinami i USA dla swojej gospodarki. Jednocześnie wykorzystują swoje rosnące znaczenie dla Pekinu, pogrążonego w konflikcie handlowym z USA, w celu uzyskania koncesji dla niemieckich inwestorów. Poza postulatami o transparentny i niedyskryminujący dla podmiotów zagranicznych dostęp do rynku wewnętrznego i zapewnienie ochrony własności intelektualnej priorytetowe dla niemieckich przedsiębiorców są problemy związane z rozszerzeniem na przedsiębiorstwa systemu wiarygodności społecznej (*Social Credit System*) oraz regulacje dotyczące bezpieczeństwa cybernetycznego, utrudniające ochronę informacji gospodarczej. Naprzeciw niemieckim oczekiwaniom wychodziła zawarta krótko przed wizytą dwustronna umowa w tej dziedzinie. Jej podpisanie mogło mieć także na celu zmniejszenie niemieckich obaw przed udziałem Huawei w rozwoju niemieckiej sieci technologii 5G.
- Poważne obciążenie dla wizyty stanowiły trwające od czerwca protesty w Hongkongu ze względu na ryzyko eskalacji, a także rosnącą presję na zajęcie publicznie stanowiska

przez kanclerz Merkel. Domagali się tego politycy opozycji w Niemczech, a także przedstawiciele samych protestujących. Wezwanie na wspólnej konferencji prasowej z premierem Chin do pokojowego rozwiązania sporu zostało przyjęte z dystansem przez stronę chińską, zainteresowaną pozytywnym przesłaniem wizyty. Ostrą krytykę w Chinach wywołało natomiast spotkanie ministra spraw zagranicznych Heiko Maasa z opozycyjnym liderem Joshua Wongiem w Berlinie już po powrocie Merkel do kraju.

- Ze strony niemieckiej wizyta stanowiła element przygotowań do prezydencji w Radzie UE w drugiej połowie 2020 r., podczas której Berlin zamierza rozwijać współpracę UE i Chin. Planowany jest w szczególności wspólny szczyt z udziałem przedstawicieli wszystkich państw członkowskich we wrześniu. Osiągnięciu celów prezydencji sprzyjałaby także finalizacja w przyszłym roku negocjacji prowadzonych przez KE w sprawie umowy o ochronie inwestycji.

ANEKS

Porozumienia gospodarcze zawarte podczas wizyty kanclerz Angeli Merkel w Chinach (wybór):

- Airbus i AVIC Aircraft Corporation: porozumienie w sprawie montażu samolotów A320 w zakładach w Tiencin;
- Allianz i Bank of China: memorandum w sprawie kompleksowej współpracy w zakresie finansów i ubezpieczeń;
- Voith i China Railway Rolling Stock Corporation (CRRC): list intencyjny w sprawie współpracy dotyczącej elektromobilności;
- Siemens i State Power Investment Corporation (SPIC): list intencyjny w sprawie rozwoju turbin gazowych i współpracy w wykorzystaniu wodoru;
- Streetscooter i Chery Holding: memorandum w sprawie rozwoju i produkcji pojazdów użytkowych z napędem elektrycznym;
- Alba Group i Shenzhen Energy Group: porozumienie w sprawie współpracy strategicznej w zakresie gospodarki odpadami;
- Schaeffler AG i prowincja Hunan: porozumienie w sprawie tworzenia systemu do jazdy autonomicznej w mieście Changsha.